

29 FEB 2000

**A STUDY OF SELF-EFFICACY AND SELF CARE BEHAVIOR OF
PULMONARY TUBERCULOSIS PATIENTS**

HATHAIRAT WONGSONTON

**With compliments
of**

บัณฑิตวิทยาลัย ม.มหิดล

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENT FOR
THE DEGREE OF MASTER OF NURSING SCIENCE
(ADULT NURSING)**

FACULTY OF GRADUATE STUDIES

MAHIDOL UNIVERSITY

2000

ISBN 974-663-529-8

COPYRIGHT OF MAHIDOL UNIVERSITY

TH
143630
500

Copyright by Mahidol University

43752 e.2

**4037073 NSAN/M : MAJOR : ADULT NURSING : M.N.S. (ADULT NURSING)
KEY WORD : SELF-EFFICACY/SELF CARE BEHAVIOR / PULMONARY
TUBERCULOSIS PATIENTS**

HATHAIRAT WONGSONTON : A STUDY OF SELF-EFFICACY AND SELF CARE BEHAVIOR OF PULMONARY TUBERCULOSIS PATIENTS. THESIS ADVISORS: BANGORN PHOLNUANGMA, M.S. (MEDICAL-SURGICAL NURSING), KAIMOOK WICHIENTHAROEN, Ph.D. (Curriculum Research & Development), DUANGRAT WATTANAKITKRILEART, D.N.S., 111 p. ISBN 974-663-529-8

Pulmonary Tuberculosis is an epidemic and chronic disease which affects people, physically, mentally, socially and emotionally. This is because the patients have to face many symptoms such as dyspnea, hemoptysis and chest pain, all of which can be more severe in accordance with the condition of the disease. The problem has a direct impact with the happiness and the way of life of the patients, and that means the correct and continuous self care is very important. The purpose of this research was to study the perceived self-efficacy and the self care behavior of the 150 pulmonary tuberculosis patients being treated at the OPD Division of The Tuberculosis Division, Department of Communicable Disease Control. The researcher collected the data by a personal data form, a perceived self-efficacy inventory and a self care behavior inventory between May 1999 to July 1999. Percentage, mean, standard deviation, The Pearson's product moment correlation coefficient, multiple correlation coefficient and stepwise multiple regression were used for data analysis.

It was found that the mean score of total perceived self efficacy was in the high level and self care behavior of the pulmonary tuberculosis patients was in a good level ($X = 3.87$, S.D. = 0.47, $X = 3.05$, S.D. = 0.32) Perceived self-efficacy had a positive relationship with the self care behavior of the pulmonary tuberculosis patients at a statistically significant level .001 ($r = .802$). The education level had a positive relationship with the self care behavior and the perceived self-efficacy at a statistically significant level .001 ($r = .435$ and $r = .367$). Age had a negative relationship with the perceived self-efficacy and the self care behavior at a statistically significant level .001 ($r = -.457$, $r = -.350$, and $r = -.353$ respectively). From the analysis using the stepwise multiple regression technique, it was found that the perceived self-efficacy and the education level could predict the self care behavior of the pulmonary tuberculosis patients by 66 percent. The researcher recommended that in nursing, the nurses have to realize and encourage the patients to have properly perceived self-efficacy that will bring the motivation to develop appropriate and continuous self care.

4037073 NSAN/M : สาขาวิชา : การพยาบาลผู้ใหญ่ : พย.ม. (การพยาบาลผู้ใหญ่)
 หทัยรัตน์ วงษ์สุนทร : การศึกษาการรับรู้สมรรถนะในตนเองกับพฤติกรรมการดูแล ตนเองของ
 ผู้ป่วยวัณโรคปอด (A STUDY OF SELF EFFICACY AND SELF CARE BEHAVIOR OF
 PULMONARY TUBER CULOSIS PATIENTS). คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : บังอร
 ผลเนื่องมา วท.ม. (การพยาบาลอายุรศาสตร์- ศัลยศาสตร์), ไช่่มุกข์ วิเชิษเรจริญ, กศ.ด. (การวิจัย
 และพัฒนาหลักสูตร), ดวงรัตน์ วัฒนกิจ ไกรเลิศ, พ.ช.ด. 111 หน้า ISBN 974-663-529-8

วัณโรคปอดเป็นโรคติดต่อเรื้อรังที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อบุคคลทั้งทางด้านร่างกายจิตใจ
 อารมณ์ และสังคม เนื่องจากผู้ป่วยต้องเผชิญกับอาการหายใจเหนื่อยหอบ ไอเป็นเลือด และเจ็บ
 หน้าอก ที่มีความรุนแรงขึ้น ตามพยาธิสภาพของโรค ปัญหาดังกล่าวก่อให้เกิดผลกระทบต่อความ
 ฝาสุข และแบบแผนการดำเนินชีวิตของผู้ป่วยโดยตรง การดูแลตนเองอย่างถูกต้อง และต่อเนื่อง จึง
 มีความสำคัญยิ่งการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการรับรู้สมรรถนะในตนเองกับ
 พฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยวัณโรคปอด กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ป่วยวัณโรคปอดที่ได้รับการ
 รักษา ที่แผนกผู้ป่วยนอกสถานตรวจโรคปอดกรุงเทพ จำนวน 150 ราย เก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้
 แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคล แบบวัดการรับรู้สมรรถนะในตนเอง และแบบวัดพฤติกรรมการดูแล
 ตนเอง ระหว่างเดือนพฤษภาคม ถึงเดือนกรกฎาคม 2542 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่า ร้อยละ ค่าเฉลี่ย
 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์ของเพียร์สัน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ และหา
 อัจนาจการทำนาย โดยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า คะแนนเฉลี่ยของการรับรู้สมรรถนะในตนเองโดยรวมอยู่ในระดับสูง และมี
 พฤติกรรมการดูแลตนเอง โดยรวมอยู่ในระดับดี ($X=3.87$, $S.D.=0.47$, $X=3.05$, $SD=0.32$ นอกจากนี้
 ยังพบว่า การรับรู้สมรรถนะในตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการดูแลตนเองของ
 ผู้ป่วยวัณโรคปอดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r= .802$, $p<.001$) ระดับการศึกษาที่มีความสัมพันธ์ทาง
 บวกกับพฤติกรรมการดูแลตนเองและการรับรู้สมรรถนะในตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
 ($r=.435$, และ $r=.367$, $p<.001$) และอายุมีความสัมพันธ์ทางลบกับระดับการศึกษา การรับรู้
 สมรรถนะในตนเอง และพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r=-.457$,
 $r=-.350$ และ $r=-.353$, $p<.001$ ตามลำดับ) เมื่อวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน พบว่าการรับรู้
 สมรรถนะในตนเองและระดับการศึกษาสามารถทำนายพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วย
 วัณโรคปอดได้ร้อยละ 66.60 ซึ่งผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะว่า ในการให้การพยาบาล พยาบาลควร
 ตระหนัก และควรส่งเสริมให้ผู้ป่วยวัณโรคปอด มีการรับรู้สมรรถนะในตนเองที่ดี เพื่อจะก่อให้เกิด
 แรงจูงใจในการพัฒนาศักยภาพในการดูแลตนเองที่ดี และต่อเนื่องตลอดไป